

Paříž dne 21. října 1928.

Slovutný pane Prezidente,

Vaše účast, kterou jste jevil už v Topolčiankách o moji drahou maminku, mě hluboce dojala. Děkuji Vám z upřímného srdce za Vaši soustrast a posilující slova. Budu se snažit být svým dětem tak dobrou maminkou, jako byla ona mně, abych, až přijde doba, mohla odejít u vědomí, že nežila jsem darmo.

Prosím Vás, abyste přijal, slovutný, drahý, pane Prezidente, moji hlubokou úctu a oddanost.

Pavla Osuská

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-68. Originál, rukopis.

Mošovce, 5/XI. 928

Pane Prezident!

Držím si za povinnosť vrátiť sa teraz ešte k jednej ideovej otázke. Bolo to po Novom roku 1926. Bol som tak smelý a vyslovil som vtedy Pánu Prezidentovi svoje blahoželanie, súčasne prizvukujúc pritom bezpríkladnú ideovú dokonalosť katolicizmu. Takže by na krátko mohol shrnúť svoj vtedajší list do vety: Katolicizmus je tak dokonalý, že som nútený z tejto jeho vnútornej dokonalosti uzatvárať, že nemôže byť ľudskou ale len božskou tvorbou. A prosil som Pána prezidenta *ako filozofa*,^a aby si všimal túto otázku a venoval tomu pár minút rozjímania. – Pán Prezident bol tak láskavý a poctil ma na list odpoveďou, ktorej jadro by mohlo byť: Možno. Ale neslobodno zabúdať, koľko nám za starého Rakúska tento katolicizmus škodil, a koľko nám osožil kult husizmu atď.

A na toto si dovoľujem odpovedať v pár riadkoch. Pán Prezident, ráčite hrešiť^b voči sebe vtedy, keď náboženstvo ceníte dľa toho, aký politický osoh nám ono prináša, či už osobne, národné, alebo celostátne, všetko jedno. Toto by mohol pomenovať do istej miery tiež simoniou.^b

* – Používam slovo „hrešiť“ viac filozoficky.